

विजय मल्लसम्बन्धी अध्ययन परम्परा

विजय मल्लसम्बन्धी अध्ययन परम्परा

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय नेपाली केन्द्रीय
विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको
प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधार्थी

हीरादेवी थापा

नेपाली केन्द्रीय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर

२०६६

- हीरादेवी थापा, २०६६

विजय मल्लसम्बन्धी अध्ययन परम्परा

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय नेपाली केन्द्रीय
विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको
प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधार्थी

हीरादेवी थापा

नेपाली केन्द्रीय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर

२०६६

कृतज्ञता ज्ञापन

प्रस्तुत शोधपत्र मैले त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौँपत्रको प्रयोजनको लागि आदरणीय गुरु उपप्रा. नेत्रमणि सुवेदीको निर्देशनमा तयार गरेकी हुँ । कार्य व्यस्तताका बीच पनि शोधपत्र तयारीका सन्दर्भमा प्रेमपूर्वक निर्देशन र विविध ज्ञानवर्द्धक सल्लाह र सुझाव दिएर सहयोग गर्नु हुने श्रद्धेय गुरु प्रति म हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।

शोधपत्र तयार गर्ने कार्यमा आफ्नो अमूल्य समय दिएर उचित सुझाव र सल्लाह दिई उत्प्रेरित गर्नुहुने विभागीय प्रमुख प्रा. राजेन्द्र सुवेदी, सम्पूर्ण गुरुवर्ग र प्रशासनिक कार्यमा सहयोग गर्ने नेपाली केन्द्रीय विभागका कर्मचारीहरूमा हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु । यसका साथै आवश्यक सरसल्लाह, सुझाव र सामग्री उपलब्ध गराई सहयोग गर्ने दुर्गाबहादुर घर्ती, चैतन्य प्रधानप्रति कृतज्ञ छु ।

प्रस्तुत शोधपत्र तयार पार्दा आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराइदिने त्रिभुवन विश्वविद्यालय केन्द्रीय पुस्तकालय कीर्तिपुर, नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठन पुस्तकालय काठमाडौँ, मदनपुस्तकालय काठमाडौँ प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसरी नै मेरो अध्ययनलाई अवरिल प्रेम, स्नेह र अवसर प्रदान गर्नुहुने माता-पिताप्रति आजीवन ऋणि छु । शुद्धसँग टिप्पण गरिदिनुहुने राजीव महर्जन र कम्प्युटरप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्यमा म यस शोधपत्रको मूल्याङ्कनका लागि त्रि.वि. नेपाली केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुर समक्ष पेस गर्दछु ।

शोधार्थी
हीरादेवी थापा
नेपाली केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि. कीर्तिपुर ।

शोधनिर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुरका स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षकी छात्रा हीरादेवी थापाले 'विजय मल्लसम्बन्धी अध्ययन परम्परा' शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र मेरा निर्देशनमा परिश्रमपूर्वक तयार गर्नुभएको हो । म उहाँको यस शोधकार्यसँग सन्तुष्ट छु र यसको आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
उपप्रा. नेत्रमणि सुवेदी

शोधनिर्देशक

नेपाली केन्द्रीय विभाग

त्रि.वि. कीर्तिपुर

मिति :

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय
नेपाली केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागकी छात्रा हीरादेवी थापाले स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि तयार पार्नुभएको 'विजय मल्लसम्बन्धी अध्ययन परम्परा' शीर्षकको शोधपत्र आवश्यक मूल्याङ्कन गरी स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

हस्ताक्षर

१. प्रा. राजेन्द्र सुवेदी (विभागीय प्रमुख)

.....

२. शोधनिर्देशक उपप्रा. नेत्रमणि सुवेदी

.....

३. प्रा. डा. पारसमणि भण्डारी (बाह्य परीक्षक)

.....

मिति :

विषयसूची

पेज

शोधनिर्देशकको मन्तव्य

स्वीकृतिपत्र

कृतज्ञताज्ञापन

पहिलो परिच्छेद: शोध परिचय	१-५
१.१ विषय परिचय	१
१.२ शोधपत्रको प्रयोजन	१
१.३ समस्याकथन	१
१.४ शोधको उद्देश्य	२
१.५ पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.६ शोधकार्यको औचित्य	५
१.७ शोधकार्यको सीमाङ्कन	५
१.८ शोधविधि	५
१.९ शोधपत्रको रूपरेखा	५
दोस्रो परिच्छेद: विजय मल्लसम्बन्धी फुटकर समीक्षात्मक अध्ययनहरूको सर्वेक्षण	६-४९
२.१ पत्रिपत्रिकाभित्र मल्लसम्बन्धी गरिएको अध्ययन	६
२.२ मल्लका सम्बन्धमा विजय मल्ल स्मृतिग्रन्थभित्र भएका सर्वेक्षणहरू	३७
२.२.१ मल्लका सम्बन्धमा विजय मल्ल स्मृतिग्रन्थभित्र भएका विजय मल्लको परिचय र राजनैतिक संस्मरणहरू	४५
२.२.२ मल्लका सम्बन्धमा विजय मल्ल स्मृतिग्रन्थभित्र भएका मित्रजनहरूको संस्मरण	४६
२.२.३ मल्लका सम्बन्धमा विजय मल्ल स्मृतिग्रन्थभित्र भएका नेपाली भाषा, रङ्गमञ्च, चलचित्र र अर्न्तवार्ता ।	७४
२.३ मल्लका सम्बन्धमा स्मारिकाभित्र भएका सर्वेक्षणहरू	४७
२.३.१ मल्लका सम्बन्धमा स्मारिकाभित्र भएका कविता र मित्रजन संस्मरणहरू	५०
तेस्रो परिच्छेद: विजय मल्लसम्बन्धी पुस्तकाकार र पुस्तकभित्र सङ्कलित लेखहरूको सर्वेक्षण	५१-७०
३.१ भूमिकामा मल्ल सम्बन्धी गरिएको अध्ययन	३८
चौथो परिच्छेद: विजय मल्लसम्बन्धी शोधअध्ययनहरूको सर्वेक्षण	७१-८३
पाँचौ परिच्छेद: शोधनिष्कर्ष	८४-८५
सन्दर्भसामाग्री सूची	८६-९०